Stuk **51** (2004-2005) – Nr. 9

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2004-2005

23 mei 2005

VERSLAG VAN DE VLAAMSE REGERING

Vlaamse vinger aan de Europese pols

Overzicht van voor Vlaanderen belangrijke EU-dossiers in 2005

Januari 2005

GEDACHTEWISSELING

over de evaluatie van de Lissabondoelstellingen
met de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij
en Plattelandsbeleid

VERSLAG

namens de Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie
uitgebracht door de heer Jan Laurys

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: mevrouw Trees Merckx-Van Goey.

Vaste leden:

de heren Thieu Boutsen, Freddy Van Gaever, Roland Van Goethem, John Vrancken, Frans Wymeersch;

de heer Jan Laurys, de dames Trees Merckx-Van Goey, Miet Smet, de heer Koen Van den Heuvel;

de heer Louis Bril, mevrouw Annick De Ridder, de heer Jul Van Aperen;

de dames Caroline Gennez, Anissa Temsamani, de heer André Van Nieuwkerke.

Plaatsvervangers:

de heer Johan Deckmyn, mevrouw Katleen Martens, de heren Jan Penris, Stefaan Sintobin, mevrouw Marleen Van den Eynde;

de heer Carl Decaluwe, mevrouw Kathleen Helsen, de heren Frans Peeters, Eric Van Rompuy;

mevrouw Patricia Ceysens, de heer Jaak Gabriels, mevrouw Vera Van der Borght;

de heren Chokri Mahassine, Jan Roegiers, Robert Voorhamme.

Toegevoegde leden:

mevrouw Vera Dua;

de heer Jan Peumans.

INHOUD

Blz.

1. Situering..... 4
2. Toelichting door de minister-president 4
3. Discussie 6

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie organiseerde op 12 april 2005 een gedachtewisseling over de evaluatie van de Lissabondoelstellingen met de heer heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid

1. Situering

De *voorzitter* zegt dat het initiatief tot deze gedachtewisseling is genomen naar aanleiding van een aantal vragen om uitleg, onder meer van mevrouw Gennez en de heer Van den Heuvel. Tijdens de bespreking van de beleidsnota's Werk en Economie werd meermaals naar de Lissabondoelstellingen verwezen. Daarbij kwam de evaluatie binnen de Vlaamse Regering over die doelstellingen aan bod. Een echte discussie ten gronde werd echter nog niet gevoerd: deze gedachtewisseling is volgens de voorzitter meteen ook een goede gelegenheid om eerder in de commissie gestelde vragen beantwoord te zien.

Deze gedachtewisseling kan ook gezien worden in het kader van de bespreking van het Verslag van de Vlaamse Regering "Vlaamse vinger aan de Europese pols", waarin een overzicht wordt gegeven van alle voor Vlaanderen belangrijke EU-dossiers in 2005. Eén van die dossiers is de evaluatie gekoppeld aan de zogenaamde Mid-Term Review (het "Rapport Kok"), waarover de Vlaamse Regering een standpunt zal innemen.

2. Toelichting door de minister-president

Om het gesprek goed te kaderen, geeft de *minister-president* een overzicht van waar Vlaanderen nu staat in het hele proces. Na de Top van Lissabon van 2000 werden de aldaar genomen besluiten reeds in 2001 vertaald naar Vlaams niveau. Op die manier ontstond het Pact van Vilvoorde, dat mee de basis vormde van nota's bij het vormen van het nieuwe regeerakkoord. Op heel wat vlakken is het Vlaamse regeerakkoord een voortzetting van de werking rond en met het Pact van Vilvoorde.

In het kader van het Vesoc-overleg werd afgesproken dat in 2005 een actualisatie van de doelstellingen van het Pact van het Vilvoorde komt. De redenen daarvoor zijn enerzijds de nieuwe regering en de nieuwe beleidsnota's, en anderzijds de Vlaamse herijking voorafgaand aan de intern-Belgische voorbereiding van de Europese Lentetop. Het voorbereidingsproces en de standpuntbepaling was een aanleiding tot nieuwe inzichten en andere benaderingswijzen. De minister-president verklaart dat de administratie Planning en Statistiek op basis van een nieuwe set van indicatoren een voorstel tot aanpassing van de doelstellingen uitgewerkt heeft. Dat wordt momenteel besproken in kabinettenwerkgroepen en binnen het Vesoc.

Jaarlijks wordt een voortgangsrapport over de Lissabondoelstellingen en het Pact van Vilvoorde opgesteld. Daarin worden kwantitatieve en kwalitatieve regionale indicatoren belicht. De Vlaamse Regering heeft terzake een persnota opgesteld, die ter beschikking van de leden wordt gesteld. Op basis van de voortgangsrapporten 2002, 2003 en 2004 werd een overzicht gemaakt van de Vlaamse acties. Dat overzicht was de basis van de federale besprekingen over de standpuntbepaling van België op de Lentetop van de Europese Unie. Ondanks het scepticisme in andere delen van Europa en in België, is Vlaanderen zich bewust van zijn eigen potentieel om de doelstellingen van het Pact van Vilvoorde en van Lissabon te halen. De minister-president wijst op de gezonde budgettaire situatie, op de uitstekende prestaties in het onderwijs en op de positieve arbeidsattitude, die 20 tot 25 procent hoger ligt dan het Europese gemiddelde.

Toch beseft de minister-predident dat Vlaanderen niet op alle vlakken zo hoog scoort. Om binnen de EU één van de meest vooruitstrevende en welvarende regio's te worden, moeten nog een aantal zaken worden gerealiseerd. Een eerste prioriteit daarbij is het stimuleren van de ondernemingszin en het creëren van jobs. De Vlaamse werkzaamheidsgraad van 63 procent ligt wel goed binnen België, maar is onvoldoende in het Europese kader. Er wordt vooral laag gescoord bij de 50-plussers: de doelstelling om tegen 2010 50 procent van hen aan het werk te krijgen is zeer hoog gegrepen.

Vlaanderen heeft volgens de minister-president goed gescoord op het vlak van onderwijs, beroepsopleiding en vorming. De doelstelling om 10 procent van de mensen die voor een opleiding in aanmerking komen, die opleiding ook te geven, wordt gehaald.

Inzake uitgaven voor onderzoek en ontwikkeling zit Vlaanderen boven het Europees gemiddelde. Wel moeten er in het kader van het Innovatiepact nog een aantal inspanningen gedaan worden, zeker wat betreft klimaatbeleid en CO_2-uitstoot. Ook aan de welvaartspreiding moet volgens de minister-president nog gewerkt worden: de armoede moet aangepakt worden. Ten slotte moet volgens minister-president Leterme meer werk gemaakt worden van de verbetering van de dienstverlening en de klantvriendelijkheid van de overheid.

Op 26 november 2004 heeft Vlaanderen zijn standpunt bepaald en op 25 februari 2005 werd het geactualiseerd. Het Vlaamse standpunt kan onderverdeeld worden in een inhoudelijk en een procedureel aspect.

Wat de inhoud betreft, wil de Vlaamse Regering niet om de haverklap van economisch-maatschappelijke strategie veranderen. De minister-president blijft vasthouden aan de doelstellingen die in 2000 in Lissabon bepaald werden. Er is, over het algemeen in Europa, een zwakke implementatie. Dit doet echter niets af aan de relevantie van de analyse die in 2000 gemaakt werd en van de strategische doelstellingen die tot beleid moeten aanzetten. De Vlaamse Regering onderschrijft in het regeerakkoord en in de regeringsactie de doelstellingen van Lissabon volledig.

Bovendien onderschrijft Vlaanderen de Europese prioriteit voor ondernemen, innovatie en werk, mits dit geen alibi is om andere pijlers dan de economische los te laten. Een duurzaam en coherent beleid moet vertrekken van een evenwichtige ontwikkeling van werkzaamheid, ondernemingszin, zorgzaamheid en duurzaamheid.

Wat betreft de procedure, pleit Vlaanderen voor een meer geïntegreerde aanpak. De minister-president zegt dat Vlaanderen er bij de Europese Commissie op aandrong een eigen Vlaams actieplan met rapportering te kunnen opstellen.

Het Vlaamse standpunt, zowel inhoudelijk als procedureel, had een zeer grote invloed op het federale standpunt.

De conclusies van de Lentetop sluiten vrij nauw aan bij het Vlaamse standpunt: er wordt naar evenwicht tussen de drie pijlers gestreefd. De minister-president hoopt dat dit objectief ook waargemaakt wordt, en vindt het jammer dat de streefdatum van 2010 opgeheven werd omdat een concrete deadline altijd meer actie genereert. Er werd op de Lentetop een vereenvoudiging uitgewerkt voor de uitvoering van de strategie in een driejarige cyclus: de eerste daarvan loopt van 2005 tot 2008.

De minister-president herhaalt dat het Vlaamse regeerakkoord op de Lissabondoelstellingen en het Pact van Vilvoorde gebaseerd is. Dit vertaalt zich in de beleidsnota's en allerlei beleidsbeslissingen, waarbij minister-president Leterme de begroting en het correct invullen van het innovatiepact als voorbeeld aanhaalt. Er heerst tevredenheid omdat erin geslaagd werd zowel bij de begrotingscontrole 2004 als bij de begrotingopmaak 2005 het innovatiepact correct verder te programmeren, en dit ondanks de maatschappelijke vragen en de algemene begrotingstoestand. Verder werd een bijkomende beleidshefboom gecreëerd om binnen VPM-PMV een innovatiestartersfonds op te zetten. Bovendien zal er in het kader van het innovatie- en wetenschapsbeleid naar innovatie- en excellentiepolen gestreefd worden.

De minister-president vindt het jammer dat de Vlaamse inspanningen niet op alle niveaus doorgetrokken wordt. Hij wijst erop dat zijn collega Fientje Moerman opmerkte dat wanneer men meer in innovatie investeert, er andere zaken geschrapt worden.

Voor de toegang tot durfkapitaal en de overheidssteun met horizontale doelstellingen verwijst de minister-president naar het ARKimedesfonds, de waarborgregeling voor KMO's en de ondernemingscheques.

In september 2004 werd met de implementatie van het concept van de contractualisering van de verhouding tussen de VDAB/RVA en de werkzoekende een belangrijke stap gezet naar het functioneren van de arbeidsmarkt: de betrokkene wordt nu na 6 maanden of na 1 jaar gecontacteerd; in een symbolisch contract wordt hem een vormings- of beroepsopleidingstraject aangeboden. Ook het werkgelegenheidsakkoord 2005-2006 bevat een aantal maatregelen die inspelen op de specifieke disfuncties op de arbeidsmarkt. Betreffende het levenslang leren zegt de minister-president dat we nu iets meer dan 10 procent halen, en dat er via een sensibiliseringscampagne en opleidingscheques extra impulsen gegeven worden.

Openbare aanbestedingen zullen gericht worden naar innovatieve milieutechnologieën, en er wordt onderzoek gedaan naar milieuvriendelijke energieopwekking. Ook over het klimaat- en het duurzaamheidsbeleid werden al beslissingen genomen.

De minister-president legt er de nadruk op dat bij de omzetting van interne marktrichtlijnen, waarvoor het rapport Kok de vinger op de wonde legde, naar de nulnorm gestreefd wordt. Dit geldt voor die richtlijnen waarvan de uitvoeringtermijn reeds met twee jaar overschreden is. De richtlijn met betrekking tot het algemeen stelsel van erkenning van de beroepskwalificaties moet nog worden omgezet. Ons land heeft, met betrekking tot de 1,5-procentnorm voor de andere richtlijnen, een deficit van 3,35 procent. In de praktijk gaat het om 56 richtlijnen waarvan er 10 ook door Vlaanderen omgezet moeten worden. De minister president vindt dit positief, gelet op het feit dat die 10 voor een deficit van 0,6 procent staat, ten aanzien van het streefcijfer van 1,5 procent.

3. Discussie

Mevrouw *Caroline Gennez* is blij dat de minister-president in zijn uiteenzetting naar de Lentetop verwees, en de drie oorspronkelijke pijlers wil behouden. Sp·a-spirit vindt het goed dat veel aandacht naar economie en naar de uitbouw van een duurzame kenniseconomie gaat. Toch heeft de spreekster de indruk dat de sociale pijler en de ecologische pijler op Europees niveau sinds 2000 wat vergeten worden. De laatste cijfers van Eurostat tonen aan dat Vlaanderen het zeer goed doet op een aantal indicatoren: we zijn de productiefste werknemers van de EU, het onderwijs is schitterend, en we zijn goed in onderzoek en ontwikkeling. Anderzijds scoort Vlaanderen slecht op arbeidsparticipatie, in het bijzonder bij ouderen en zwakkere groepen. Het verbaast de spreekster dat we ook slecht scoren voor de arbeidsparticipatie van vrouwen. We kregen ook een slechte score op de energie-intensiteit van de economie. Mevrouw Gennez vindt dat we daarmee heel wat uitdagingen krijgen, maar dat we de instrumenten hebben om ze aan te gaan.

De spreekster stelt vast dat het evenwicht tussen de drie pijlers wordt bevestigd, en dat de minister-president in zijn communicatie na de ministerraad van februari jongstleden te kennen gaf dat hij de permanente nationale en regionale actieprogramma's wilde versterken. Mevrouw Gennez vindt dat Europa, wat ecologische en sociale maatregelen betreft, te laks is. Zij suggereert meer afdwingbare instrumenten te bepleiten.

De door de minister-president geschetste uitdagingen mogen niet onderschat worden. Het Vlaamse onderwijsniveau is inderdaad goed, maar de spreiding van de onderwijskansen is nog niet optimaal. Mevrouw Gennez apprecieert de herwaardering van het BSO en het TSO door de minister van Onderwijs, en verwacht veel heil van het bijsturen van het GOK-decreet en het nieuwe financieringssysteem.

De Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid gaf de Vlaamse overheid recent nog een goed rapport. Toch zullen de 94 miljoen euro die in 2002 berekend werden, en de 60 miljoen euro die op jaarbasis voorzien zijn, niet volstaan om reeds in 2007 de 3-procentnorm te halen. Mevrouw Gennez stelt vast dat de investeringen in onderwijs en ontwikkeling relatief groot zijn, maar dat de output niet navenant is. Zij suggereert een studie te maken over de goede aanwending van de middelen, omdat zij vreest dat die niet optimaal is. De 3-procentnorm is natuurlijk geen doel op zich: het gaat erom meer innovatie in de economie te genereren. Het innovatiekapitaalfonds van minister Moerman is een stap in de goede richting, maar mevrouw Gennez verwacht meer verbreding. Zij verwijst naar het idee van de talentenbank.

Wat Europese onderzoeksmiddelen betreft, zou de spreekster graag meer druk op de ketel zien. De nieuwe rector van de Gentse universiteit, de enige Vlaamse onderzoeker die voorzitter is van een Europees netwerk in zijn vakgebied, kreeg van de Vlaamse overheid geen steun om die functie te kunnen opnemen: hij moest zijn belangrijke strategische positie via lobbying en belangengroepen veroveren. Dit is volgens mevrouw Genez een illustratie van Vlaamse laksheid.

Het Vlaamse zorgenkind van de Lissabondoelstellingen is de werkgelegenheidsgraad, zeker bij ouderen. Mevrouw Gennez vindt de hertewerkstellingspremies een goed idee, maar vindt het nog belangrijker de werkgelegenheid voor jongeren, allochtonen en vrouwen te verhogen. De ouderenproblematiek heeft immers veel te maken met de einde-loopbaan, wat federaal geregeld wordt. Mevrouw Gennez wijst tevens op de slechte score

wat betreft de energie-intensiteit van de economie. Voor onze toekomstige kenniseconomie is op het vlak van de eco-efficiëntie nog veel werk aan de winkel. Misschien moet het VITO zijn voortrekkersrol nog verstevigen. Daarnaast verwijst de spreekster naar het plan dat haar collega Bart Martens voorstelde. Zij vindt dat Vlaanderen zich welwillend moet opstellen ten aanzien van de sectoren van de toekomst, zonder daarbij de traditionele industriële sectoren te vergeten. Zij vraagt de minister-president zijn collega minister Peeters hiervan te overtuigen.

Mevrouw *Patricia Ceysens* vindt deze gedachtewisseling belangrijk, aangezien de Lissabonagenda de kern van het regeerakkoord uitmaakt. Voor haar fractie is de Lissabondoelstelling de centrale beleidsdoelstelling van deze regering. Van Europa de meest concurrerende en dynamische kenniseconomie ter wereld maken, die in staat is tot duurzame economische groei met meer en betere banen en een hechtere samenhang, is de enorme uitdaging waar we voor staan. Ook de vorige regering heeft de Lissabondoelstellingen volledig onderschreven en geconcretiseerd in een aantal beleidsdocumenten, die steeds in overleg met de sociale partners zijn opgesteld.

Hoewel de minister-president in zijn uiteenzetting op het Pact van Vilvoorde focuste, zijn er nog twee andere belangrijke invullingen, met name het innovatiepact (maart 2003) en de Vlaamse Ondernemersconferentie (december 2003).

Mevrouw Ceysens is blij dat ook de huidige regering van Lissabon doordrongen is. Vlaanderen moet zich met de best presterende regio's en landen kunnen meten; ook qua timing moet de lat hoog blijven liggen. Uiteraard moet worden afgewacht welke keuzes in de meerjarenbegroting zullen worden gemaakt. Ook in die meerjarenbegroting moet de Lissabonambitie worden hard gemaakt.

De spreekster wijst erop dat de heer Kok bij zijn tussentijds rapport voor prioriteiten pleitte. Op een bijzonder zinvolle manier maakte hij duidelijk dat die prioritering belangrijk is voor de sociaal-ecologische ambities. Hij stelt onomwonden dat een dynamische economie een absolute voorafgaande voorwaarde is voor het waarmaken van de andere ambities. Mevrouw Ceysens vindt dat hiermee rekening moet worden gehouden in de meerjarenbegroting.

Verder verklaart de spreekster waarom Lissabon voor haar fractie zo belangrijk is: Lissabon is een antwoord op de Vlaamse uitdagingen. Die uitdagingen zijn enerzijds de vergrijzing en de ontgroening, en anderzijds de globalisering.

De vergrijzing moet volgens de spreekster altijd samen met de ontgroening bekeken worden. Samen bepalen ze de daling van het aantal actieven die de belastbare basis van onze welvaartstaat vormen, en de stijgende uitgaven in de welzijns- en gezondheidssector. Dat een krimpende basis van werkenden aldus een groeiende groep van niet-werkenden ondersteunt, is een uniek feit in onze geschiedenis, en economisch en maatschappelijk moeilijk houdbaar. De overheid moet haar verantwoordelijkheid nemen en de bevolking ervan overtuigen dat dit niet langer kan. Een eerste maatregel die zich opdringt, is het aantal actieven te doen stijgen. Op Vlaams vlak is dat een verhaal van rechten en van plichten: een passend jobaanbod moet aanvaard worden. Ook de verlaging van de belastingen moet de werkloosheid te lijf helpen gaan. De belastingverlaging is volgens mevrouw Ceysens van kapitaal belang.

Globalisering, het feit dat meer en meer landen deelnemen aan het wereldhandelssysteem, is op zich een goede zaak voor de armere landen. Aan de andere kant leidt dit tot een verhoogde concurrentiegevoeligheid, nadelig voor de rijkere landen. Vlaanderen zal zijn concurrentiestrategie moeten wijzigen, aldus mevrouw Ceysens, door van een kostenconcurrentie naar een kwaliteitsconcurrentie over te stappen. Innovatie, de tweede beleidsdoelstelling van Lissabon, zal hiertoe moeten bijdragen.

Naast de stijging van de activiteitsgraad is dus ook de stijging van de innovatiegraad voor mevrouw Ceysens van kapitaal belang. Innovatie is niet oplegbaar of decreteerbaar, maar moet vanzelf uit een dynamische samenleving ontstaan. De overheid kan enkel een gunstig omgevingsklimaat voor creativiteit en ondernemerschap creëren.

Volgens mevrouw Ceysens is dat de enige voedingsbodem voor innovatie. Innovatie valt niet zomaar uit de lucht. Innovatie is steeds het resultaat van creatief ondernemen. De samenleving

moet daarom creatief ondernemen alle kansen geven. Dat is volgens haar de grootste uitdaging.

De beleidsdoelstelling is erop gericht creativiteit te bevorderen en ondernemerschap te stimuleren. De stijging van de innovatiegraad betekent een stijging van de creativiteitsgraad en van de ondernemerschapgraad. Wetenschappelijke en technologische kennis zijn meer en meer de hefbomen van economische welvaart en bijgevolg ook van sociaal welzijn.

Mevrouw Ceysens waarschuwt in dat opzicht opnieuw voor een valstrik. Kennis en kenniscreatie op zich volstaan niet. Vandaag is innovatie al te vaak een doel op zich. Uit innovatie moeten toepassingen voortvloeien. Innovatie is de vertaling van wetenschappelijk en technologisch inzicht naar succesvolle producten, diensten en oplossingen voor maatschappelijke problemen. Volgens de spreekster kampen we hier met een probleem. Om kennis naar producten of diensten te vertalen, is creativiteit en ondernemerschap nodig. Op dat vlak zullen enkele taboes doorbroken moeten worden, anders zal Vlaanderen deze uitdaging niet aankunnen.

Vlaanderen heeft universiteiten en kennisinstellingen waar massaal veel ideeën en inzichten leven. Vlaanderen valoriseert die ideeën en inzichten echter veel te weinig. De Vlaamse kennisinstellingen zijn onontgonnen goudmijnen. Wil Vlaanderen die alsnog ontginnen, dan zal het een aantal taboes moeten doorbreken in de universiteiten, kennisinstellingen en een aantal niet-traditionele economische sectoren zoals welzijn en volksgezondheid.

Mevrouw Ceysens denkt dat dit inzicht rijpt al vreest ze dat men zal wachten tot men met de rug tegen de muur staat. In het recentste jaarverslag van de Nationale Bank leest ze letterlijk dat ook buiten de eigenlijke marktsector een groeipotentieel braak ligt. Onder meer in de gezondheidszorg, persoonlijke dienstverlening, onderwijs en culturele voorzieningen die men de social profit-sector noemt.

Vlaanderen zal dat moeten aanvaarden. Ook federaal minister Johan Vande Lanotte schreef in de open brief "De vergrijzing voorbij" over 12 nieuwe wegen naar welvaartsopbouw. Onderwijs, verzorging, gezondheidszorg, bejaardenhulp mogen zich aan internationalisering verwachten. Voor zover dat nog niet het geval is: Nederlanders beginnen Vlaamse bejaardentehuizen over te nemen. Dat is volgens mevrouw Ceysens nog maar het begin. Deze tehuizen zullen ooit ondergebracht worden in een internationale keten. Federaal minister Johan Vande Lanotte schrijft dat Vlaanderen zijn expertise in deze sectoren als economische troef moet uitspelen en zelfs exporteren.

Mevrouw Ceysens heeft terzake een aantal schriftelijke vragen gesteld aan verschillende Vlaamse ministers. In Onderwijs en Welzijn worden vaak heel innovatieve projecten gelanceerd. Een vzw heeft een computergestuurd communicatiesysteem ontwikkeld voor kinderen die niet kunnen praten. Zo'n project is exporteerbaar omdat er over de hele wereld behoefte aan is. Niemand denkt daar echter aan, terwijl dergelijke producten volgens de spreekster de producten van de toekomst zijn. Dit zijn ideale producten voor een land zonder natuurlijke rijkdom. Dergelijke producten zullen de internationale concurrentie overleven en toch gaat Vlaanderen er heel defensief mee om. Mevrouw Ceysens beschouwt de verhoging van de activiteitsgraad en innovatiegraad als het belangrijkste. Niet om te scoren op de innovatie-index maar om te scoren op de valorisatie-index. Ze is het eens met mevrouw Gennez dat men moet nagaan wat de valorisatiegraad van VITO of IMEC precies is.

Mevrouw Ceysens begrijpt niet waarom de Bolkestein-richtlijn gedemoniseerd wordt. De richtlijn moet weliswaar op een aantal punten geamendeerd worden, maar biedt ook kansen.

Om de Lissabondoelstellingen te halen moet de hele Vlaamse Regering de ondernemerschapgedachte uitdragen. De doelstellingen moeten ingebed worden in alle beleidsdomeinen. Daarvoor rekent mevrouw Ceysens op de minister-president.

De heer *Jan Laurys* wijst erop dat CD&V zich steeds akkoord heeft verklaard met de doelstellingen van het Pact van Vilvoorde. CD&V heeft er ook altijd op gewezen dat goede bedoelingen en grote verklaringen alleen niet zullen volstaan om die doelstellingen te halen. Wat op dit ogenblik ontbreekt zijn concrete maatregelen. Het Pact van Vilvoorde is geregeld geëvalueerd. Er is een opvolgingsrapport. De administratie Werkgelegenheid

publiceert elk jaar in oktober een monitoringrapport.

Het verhogen van de werkzaamheidgraad, het verhogen van het aantal mensen dat levenslang en levensbreed leert, het aantal mensen dat de school verlaat zonder diploma halveren tegen 2010 en kansengroepen op de arbeidsmarkt krijgen, het ombuigen van de neerwaartse spiraal van de starters zijn volgens de spreker de belangrijkste aandachtspunten voor Economie en Werkgelegenheid. Hij merkt sedert het afsluiten van het Pact geen verbetering van deze parameters. Hij is ervan overtuigd dat alle bevoegde ministers geprobeerd hebben om deze doelstellingen te halen. Ze zijn er echter niet in geslaagd. Hij benadrukt dat hij het beleid van de vorige regering daarop niet wil afrekenen. Wat hij duidelijk wil maken, is dat er meer nodig is dan pacten en conferenties om de doelstellingen te halen.

De heer Laurys vraagt zich af waarom men er niet in slaagt de doelstellingen te halen waar iedereen het over eens is. De vraag is of het beleid daar invloed op heeft. Taboes doorbreken zal moed vergen. Er moeten meer mensen aan het werk. Mensen moeten langer en wellicht ook anders werken. Overheid, mensen en bedrijven moeten productiever en kennisintensiever werken. De overheid moet middelen vrijmaken om de behoeften van de arbeidsmarkt te bevredigen.

De heer *Eric Van Rompuy* sluit zich aan bij een aantal bedenkingen, maar wil tegelijk kritischer zijn dan mevrouw Ceysens en mevrouw Gennez over de mate waarin de Lissabondoelstellingen al gerealiseerd zijn. De jaren tachtig stonden in het teken van het herstel en van de concurrentiekracht van de ondernemingen. De jaren negentig stonden in het teken van het begrotingsevenwicht en de euro. Het huidige decennium staat in het teken van het beschermen van het socio-economische systeem.

De productiviteit groeit in Europa trager dan in Amerika. Productiviteit zal alleen stijgen als het aanbodbeleid gestimuleerd wordt. Groei moet leiden tot bijkomende werkgelegenheid. In de Lissabonstrategie staat nergens dat de vraag gestimuleerd moet worden. De Lissabonstrategie is daardoor louter aanbodgericht. Lastenverlaging staat daar haaks op. Het Keynesiaanse stimuleringsbeleid is niet nodig. Het aanbodbeleid moet de productiviteitsgroei verbeteren. De spreker is van oordeel dat de nadruk daarop zal moeten liggen tijdens de volgende jaren. Het Europese stabiliteitspact staat eigenlijk haaks op de Lissabondoelstellingen. Eigenlijk dient Europa te investeren in onderwijs, onderzoek en ontwikkeling, communicatietechnologie enzovoort. Als de middelen schaars zijn, moet een aanbodgerichte politiek gevoerd worden.

Het sociaal-economisch rapport van Vlaanderen, SERA 2005, wijst erop dat Vlaanderen tekortschiet op het vlak van de starters, e-government, ICT, innovatie vertalen in producten enzovoort. Vlaanderen schiet volgens de SERV tekort op aanbodversterkend vlak. In België is de ondernemingszin de op één na laagste in heel Europa. Sedert het absolute dieptepunt in 2003 is er een vooruitgang van 0,1 percent.

Mevrouw *Patricia Ceysens* geeft de heer Van Rompuy gelijk op dit punt. De reden waarom mensen niet meer ondernemen zijn volgens haar de hoge belastingen en de vele strikte regels. Ze heeft zelf overwogen een zaak te starten, maar vraagt zich na deze ervaring luidop af waarom iemand nog zou ondernemen.

De heer *Eric Van Rompuy* antwoordt dat de fiscale en parafiscale druk in Denemarken nog hoger ligt dan in Vlaanderen. Toch is de werkgelegenheid daar de voorbije jaren het sterkst gegroeid. Hij benadrukt dat de arbeidsintensieve groei absoluut gestimuleerd moet worden om de werkzaamheidgraad te verhogen en het economische draagvlak te versterken. Daartoe zijn een aantal fundamentele maatregelen nodig. Commissievoorzitter Barroso legt de nadruk op flexibiliteit en zekerheid. Hij noemt dat het flexicurity-model. Flexibiliteit vergt een herziening van de arbeidsmarkt. Daarnaast moeten de arbeidskosten dalen. In de jaren negentig groeide de werkgelegenheid in Europa sneller dan in de Verenigde Staten dankzij de loonmatiging in Europa. Daardoor was de groei tussen 1997 en 2000 veel arbeidsintensiever in Europa. In die periode werd werk gecreëerd.

De Lissabondoelstellingen zijn volgens de spreker meer dan alleen maar innovatie en werkgelegenheid. Het veronderstelt een hervorming van de sociale zekerheid, een daling van de arbeidskosten, een verhoging van de flexibiliteit op de arbeidsmarkt enzovoort. In de open brief van Vlaams

minister Vandenbroucke en federaal minister Vande Lanotte staat dat ook.

Het baart de spreker echter zorgen dat er op federaal niveau geen structurele maatregelen genomen worden. In Duitsland is men daar wel mee bezig. Zeggen dat de werkzaamheidgraad moet verhogen zal niet volstaan. Men moet de voorwaarden creëren om daarin te slagen. In 2003 zijn in de Europese lidstaten maar 7 van de 27 wetgevende documenten over Lissabon goedgekeurd. Ook België schiet tekort. Zonder fundamentele hervormingen zullen België en Vlaanderen de Lissabonstrategie niet kunnen uitvoeren.

Ondertussen daalt de werkgelegenheid ondanks de goede economische groei. Economische groei zal pas leiden tot meer werkgelegenheid als de arbeidsmarkt flexibeler wordt. Een andere voorwaarde is een inkomensmatiging.

De situatie is uiterst moeilijk. De zwakke punten worden steeds duidelijker. De Europese Commissie voorspelt een daling van de beperkte economische groei. Om de werkgelegenheid te verhogen moet de economische groei minstens 2,5 percent zijn. Als het federale niveau geen structurele maatregelen neemt, zal Vlaanderen de doelstellingen niet halen.

Zonder aan doemdenken te willen doen, wijst de heer Van Rompuy erop, dat het SERA-rapport heel wat vragen oproept. Vlaanderen schiet tekort op het vlak van het ondernemerschap. Vlaanderen investeert voldoende in wetenschap en technologie. Het aandeel van de hoogtechnologische toepassingen in de totale industriële waarde bedraagt maar 8 percent en is veel lager dan het Europese gemiddelde.

De heer Van Rompuy pleit ervoor de doelstellingen te beperken en de instrumenten krachtdadiger in te zetten. Alle economische overheidsinstellingen zijn de voorbije jaren gedestabiliseerd. Nu is het Vlaamse beleid veel te versnipperd en onoverzichtelijk. Instellingen worden hervormd. Nieuwe instellingen worden in het leven geroepen. Zijn al deze instellingen operationeel? Overlappen ze elkaar niet?

CD&V heeft het Pact van Vilvoorde ondertekend en schaart zich achter de Lissabondoelstellingen. CD&V vraagt uitdrukkelijk zich op de doelstellingen te concentreren. Vlaanderen zal de doelstellingen niet halen zonder fundamentele federale ingrepen.

Vlaamse lastenverlaging mag niet ten koste gaan van investeringen in opleiding en vorming en van de versterking van het Vlaamse economische weefsel. Als de Belgische economische groei de voorbije jaren boven het Europese gemiddelde lag, was dat een gevolg van de grote consumptie. Niet van de sterke economische structuur. De buitenlandse investeringen in Vlaanderen zijn rampzalig. Zeker in de wetenschap dat de helft van de Vlaamse industrie in buitenlandse handen zit. Om al deze redenen moet Vlaanderen zich op de essentie concentreren.

Men moet meer stimulansen geven waar het nodig is en een algemeen economisch klimaat creëren waardoor het aantal starters toeneemt. De heer Van Rompuy vindt dat men het debat moet voeren, maar vraagt zich af of Vlaanderen fundamentele resultaten kan boeken als het de strategie correct uitvoert zolang er op federaal niveau geen structurele ingrepen worden uitgevoerd.

Mevrouw *Helga Stevens* is blij omdat de minister-president de nadruk wil leggen op de drie pijlers. Ze vreesde dat de Europese Commissie meer aandacht wou geven aan de eerste pijler, die van de economie. Volgens haar kan een groei niet bestaan zonder sociale inclusie en milieubescherming. Wat de sociale inclusie betreft, wil ze het vooral hebben over personen met een handicap en andere kwetsbare groepen. Er is al gezegd dat de werkzaamheidgraad van oudere werknemers toeneemt, maar ze pleit ervoor dat ook de activiteitsgraad van personen met een handicap zou stijgen. Die groep van personen bedraagt 16 procent van de totale arbeidspopulatie. Als men hen vergelijkt met andere groepen, worden ze op dit moment nog altijd sterk gediscrimineerd. Mevrouw Stevens vraagt om de groep van personen met een handicap niet te vergeten. Ze stelt vast dat mensen met een handicap vaak langdurig werkloos zijn en behoren tot de groep van structurele werklozen. Ze kunnen niet meer participeren op de arbeidsmarkt omdat ze de kans niet krijgen of omdat er geen gepaste opleiding voor hen is. Veel mensen met een handicap krijgen verhoudingsgewijs een lagere opleiding. Dat wil zeggen dat ze ook weinig doorstromingsmogelijkheden hebben naar hogescholen en universiteiten. De laatste jaren treedt

er op dat vlak gelukkig verbetering op. Mevrouw Stevens is een van de weinige personen met een handicap die een universitaire opleiding heeft kunnen volgen. Die mensen vallen a priori uit de boot. De spreekster vraagt dan ook aandacht voor die doelgroep binnen het kader van levenslang en levensbreed leren. Die groep valt uit de boot omdat de opleidingen vaak fysiek niet toegankelijk zijn en niet aangepast zijn. Dat is een groot probleem.

De Europese Commissie heeft in 2000 een richtlijn aangenomen in verband met gelijke kansen op het vlak van werkgelegenheid en vorming. Vlaanderen heeft al een voorbeeld gegeven door het decreet op de evenredige arbeidsparticipatie goed te keuren. Dat is heel positief. Het gaat niet alleen om personen van allochtone afkomst, maar ook om personen met een handicap. Er wordt aandacht besteed aan alle kwetsbare groepen. In vergelijking met de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk kan de Vlaamse overheid evenwel nog meer initiatieven nemen omdat dit decreet in de praktijk nog moet worden toegepast, anders blijft het dode letter. In de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk is de overheid actief op verschillende niveaus. Zo is er een website met heel duidelijke informatie voor zowel de werknemer als de werkgever. In Vlaanderen is het totaal niet duidelijk wie verantwoordelijk is voor wat, welke rechten personen met een handicap bijvoorbeeld hebben, wat werknemers al dan niet kunnen doen. Ook de rol van de VDAB in dit kader is niet duidelijk.

Op dit moment is de minister van Welzijn verantwoordelijk voor de tewerkstelling van mensen met een handicap door het Vlaamse Fonds voor Sociale Integratie van Personen met een Handicap. Dat tewerkstellingsbeleid zal worden overgeheveld naar de minister van Werk. De vraag is wanneer. Niemand weet evenwel wanneer die overheveling zal gebeuren. Er bestaat daarover op dit moment heel veel verwarring en dat is nefast voor personen met een handicap. Die laatsten staan te springen om te werken, maar ze krijgen geen kansen. In de Verenigde Staten zijn verschillende cellen binnen Justitie actief bezig om na te gaan met welke problemen (discriminatie en dergelijke) personen met een handicap te kampen hebben. Men kan de cellen om advies vragen, een probleem voorleggen en een beoordeling vragen. Als het nodig is, zal het ministerie van Justitie mee bemiddelen of onderhandelen. In België bestaat een dergelijk systeem niet. Er is wel het Centrum voor Gelijke Kansen, maar totnogtoe richtte dat zijn aandacht vooral op personen van allochtone afkomst. Dat was ook de bedoeling bij de oprichting, maar ongeveer twee jaar geleden is de doelgroep uitgebreid. Personen met een handicap zijn evenwel nog altijd niet zichtbaar binnen de werking van het centrum. Mevrouw Stevens vraagt hoe de Vlaamse overheid samen met de federale en Europese overheid kan nadenken om een betere participatie van personen met een handicap op de arbeidsmarkt te bereiken. In het debat over de vergrijzing zullen personen met een handicap ook een rol spelen. Op een bepaald moment zal er een tekort ontstaan aan arbeidskrachten, maar men kan nog putten uit de pool van mensen met een handicap. Een hogere tewerkstellingsgraad kan de vergrijzing me helpen opvangen.

Mevrouw Stevens vindt het idee van mevrouw Gennez om anoniem te solliciteren goed, maar ze pleit ervoor om het initiatief open te trekken tot personen met een handicap. Het gebeurt nog vaak dat personen met een handicap a priori uitgesloten worden. Dat is hetzelfde probleem als bij personen met een vreemde naam. Misschien kan iedereen erover nadenken hoe personen met een handicap gelijke kansen kunnen krijgen bij het solliciteren.

De heer *Koen Van den Heuvel* heeft uit de tussenkomst van mevrouw Gennez begrepen dat de verhoging van de arbeidsparticipatie van de vijftig- of vijfenvijftigplussers helemaal achteraan staat op het prioriteitenlijstje. Hij waarschuwt daarvoor. De arbeidsmarkt is geen gesloten doos: een vijftigplusser neemt geen job af van een twintiger. Uit internationale vergelijkingen blijkt dat landen waar ouderen heel actief zijn, een hoge activiteitsgraad van jongeren hebben. Hij pleit ervoor dat het probleem van de werkgelegenheid van vijftigplussers eveneens vooraan op de agenda wordt geplaatst. Men moet niet wachten tot 2010 om het gebrek aan arbeidskrachten aan te pakken. Bij de hoogconjunctuur in 2000 werd men in verschillende regio's in Vlaanderen al geconfronteerd met een dergelijk gebrek aan arbeidskrachten. Nu zijn er in sommige regio's ook al duidelijk knelpuntberoepen. Het probleem zal alleen maar toenemen bij de omkering van de arbeidsmarkt. Men moet zich daarop voorbereiden, want die handicap tast het economische draagvlak aan en remt de economische groei in Vlaanderen af.

Een tweede opmerking handelt over de verlaging van de arbeidskost. Vlaanderen en België zitten op het vlak van de fiscaliteit aan de top van de wereld. Iedereen is ervan overtuigd dat dit probleem behoedzaam moet worden aangepakt en dat de fiscaliteit niet meer kan toenemen. Dat wil niet zeggen dat men van een belastingvermindering alle heil moet verwachten. Met bepaalde fiscale verminderingen gaat men het economische draagvlak verstevigen, maar daarmee is de zaak niet opgelost. Dat was ook de boodschap van de heer Van Rompuy. Verschillende andere zaken moeten tegelijkertijd worden aangepakt. Zo is er bijvoorbeeld de loonmatiging. In de jaren 1999 en 2001 is er een vermindering geweest van de sociale bijdragen, maar uit de statistieken van jaarverslagen van de Nationale Bank blijkt dat, als de fiscale vermindering van de sociale bijdragen wordt opgegeten door extra loonstijgingen in de diverse sectoren, men van een kale reis thuiskomt. Dat is effectief gebeurd in 2000 en 2001. Het kan niet de bedoeling zijn om de belastingen te verminderen en tegelijkertijd extra loonstijgingen toestaan. Het succes van het Poldermodel in de jaren 1980 en 1990 was een structurele doorgedreven loonmatiging. Het Poldermodel in Nederland is ingestort omdat er onder Paars II exuberante loonstijgingen zijn gebeurd. Dat is misschien eenvoudig gezegd, maar het positieve effect van loonmatiging mag niet worden onderschat. De sectorale onderhandelingen van de laatste weken verontrusten de heer Van den Heuvel omdat sommigen de boodschap nog niet goed hebben begrepen. Fiscale verminderingen zijn dan maar een druppel op een hete plaat.

Buitenlandse investeringen doen het niet meer zo goed als enkele jaren geleden. Vlaanderen blinkt uit op het vlak van de reguleringsdrift, vooral in de sector van het milieu en de ruimtelijke ordening. Heel wat starters hebben het er heel moeilijk mee dat ze zich door een vergunningenberg moeten werken. In Wallonië kunnen de eisen op het vlak van milieu en ruimtelijke ordening de vergelijking met Vlaanderen niet doorstaan. Daar worden regels soepeler toegepast. Dat betekent niet dat men een vrijkaart kan geven, maar het is de moeite waard om Vlaanderen attractiever te maken voor buitenlandse investeringen. Er moeten inspanningen gebeuren voor een efficiënte afhandeling en een sanering van een aantal overbodige regels. Verder is innovatie geen eindpunt. Dat moet worden vertaald in productontwikkeling en valorisatie. Voor de Vlaamse Regering is de uitdaging weggelegd om dat op een heel efficiënte manier aan te pakken. Het is niet efficiënt om verschillende instellingen op te richten die naast elkaar werken. Finland heeft er bijvoorbeeld tien jaar geleden voor gekozen om een structurele coherente strategie te ontwikkelen voor een aantal sectoren waarin het koploper wou zijn. Men heeft geïnvesteerd in de universiteiten. Dat was een prioriteit voor de regering. Een clustering van kenniscentra en universiteiten heeft ertoe geleid dat Finland inzake innovatie en wetenschappelijk onderzoek aan de kop staat in Europa. Dit is een pleidooi om ervoor te zorgen dat Vlaanderen zijn overheidsmiddelen richt op een aantal kernsectoren waar het nu al sterk staat.

Mevrouw *Patricia Ceysens* stelt vast dat de heer Van Rompuy enerzijds pleit voor een Keynesiaanse investeringsaanpak en anderzijds voor lagere lasten op ondernemingen. Men kan die twee maar combineren als men bereid is om de schuld terug op te bouwen. Ze hoopt dat dit niet de bedoeling is en dat dit niet het antwoord is van CD&V op Lissabon. De VLD kiest voor minder overheidsuitgaven en meer lastenverlaging. Volgens een aantal publicaties over economische groei beknot een hoog overheidsbeslag met een hoge belastingdruk op ondernemingen en burgers altijd de economische groei. De Scandinavische landen slagen erin een hoog overheidsbeslag te combineren met redelijke groeiprestaties, maar dat komt natuurlijk omdat de schuld van die landen maar de helft bedraagt van die van België. Dat maakt dat vanuit de federale begroting een enorme interestlast moet worden betaald die Scandinavische landen niet moeten betalen. Ze kunnen dat geld investeren in onderwijs, welzijn en innovatie. De VLD wil absoluut geen Keynesiaanse politiek met hogere uitgaven die opnieuw schulden zouden maken in Vlaanderen. De beste vraagstimulering is nog altijd een koopkrachtverhoging die men krijgt door een lastenverlaging. De heer Van Rompuy zegt dat de Keynesiaanse politiek het stimuleren van de vraag inhoudt. Volgens mevrouw Ceysens doet men dat het best door de koopkracht te verhogen. De heer Van Rompuy is het daarmee niet eens. Hij stelt het omgekeerde voor, namelijk het aanbod stimuleren door arbeidskostenverlaging, door betere vorming en opleiding te geven, door te investeren in onderwijs en innovatie. Mevrouw Ceysens vraagt de heer Van Rompuy hoe dat dan moet betaald worden.

De heer *Eric Van Rompuy* antwoordt dat men dat kan door geen zinloze verlagingen van de personenbelasting door te voeren. Professor Moesen zegt dat het stabiliteitspact haaks staat op de noodzaak om meer te investeren in onderwijs, innovatie, ICT. De heer Van Rompuy blijft erbij dat, als men over 500 miljoen euro beschikt, men die beter niet investeert in een belastingvoordeel van 20 euro per persoon, maar in onderwijs, vorming, innovatie, infrastructuur, milieu. Dat is de essentie volgens hem, maar mevrouw Ceysens is ervan overtuigd dat men met nog meer investeringen geen grotere valorisatie krijgt. In Zaventem en Antwerpen zijn investeringen nodig. In de plaats van structureel te werken, heeft men na 11 september gewerkt met vraagmaatregelen, zegt de heer Van Rompuy nog. Dat was de fout, die niet mag herhaald worden.

De voorzitter, mevrouw *Trees Merckx-Van Goey,* informeert naar het tijdschema. Zal een en ander nog voor het reces plaatsvinden?

Minister-president *Yves Leterme* antwoordt dat het er nu op aankomt om bij de voortgang – bijvoorbeeld bij de begrotingsopmaak of de vastlegging van beleidsprioriteiten – zo consequent mogelijk te werken aan die punten die het Lissabonproces vertalen in concrete maatregelen. Hij geeft het voorbeeld van de meerjarenbegroting. Daar kan men een bijdrage leveren, als men erin slaagt moedige keuzes te maken. De inspanning moet volgehouden worden, want Lissabon is een werkwoord. De 'mid-term review' is geen eindpunt. De minister-president stelt vast dat alle Europese beleidsmakers tot de consensus zijn gekomen dat Lissabon de juiste maatschappelijke en politieke keuze is en ook hij heeft zich als formateur resoluut ingeschreven in dat proces en in het Pact van Vilvoorde.

Het Lissabonproces heeft vooral te maken met het versterken van de economische structuren, maar ook met het beleid inzake duurzaamheid, het aanbod van zorg en de sociale cohesie. De lastenverlaging is belangrijk om door te voeren, want werken moet beter beloond worden. Het verschil in belastingaftrek voor vervangingsinkomens en voor inkomens uit werk moet worden weggewerkt. Maar men moet ook de relativiteit der dingen goed onder ogen zien. Als vandaag of morgen de federale maatregel in werking treedt die ervoor zorgt dat de laagste inkomens netto tot 20 euro per maand meer overhouden, dan is dat meteen meer dan de Vlaamse lastenverlaging, al is die laatste bijdrage proportioneel groter ten opzichte van de totale begrotingsmassa.

Vervolgens gaat de minister-president in op de tegenstelling die werd opgeworpen tussen de zogeheten economie van het verleden – de industriële sectoren, de massaproductie met weinig toegevoegde waarde – en het innovatieve en het creatieve. In de plaats daarvan pleit de minister-president voor een en/en-verhaal. In België bestaan nu eenmaal industriële sectoren als metaal, voedingsindustrie en autoassemblage. Zij maken nog steeds een zeer belangrijk deel van de werkgelegenheid in Vlaanderen uit. Het kan natuurlijk niet de ambitie zijn om te gaan concurreren met China, Vietnam of India op het vlak van loonkosten, maar wat wel zinvol is, is om te concurreren met de omringende economieën, zowel op het vlak van de bruto- als op dat van de nettoloonkosten. Daarom deelt de minister-president de bezorgdheid over de loononderhandelingen op sectoraal vlak, evenals de zorg van de federale regering om op het vlak van de sociale-zekerheidskosten gelijke tred te houden met Frankrijk, Duitsland en Nederland. Het heeft hem getroffen dat de militante Duitse vakbond IG Metal een nominale nulgroei aanbood tot 2007, met een optie tot 2010. Bepaalde shiften gaan een tot twee uur extra werken zonder loonsverhoging. Zoiets heeft ongetwijfeld gevolgen voor een assemblagevestiging in Antwerpen, Genk, Vorst of Gent.

Vlaanderen heeft alle belang bij investeringen in kwaliteitsconcurrentie en creativiteit. Slim zijn op zich volstaat niet. India heeft op dat vlak immers evenveel potentie. Vlaanderen zal het moeten hebben van creativiteit, attitude en kwaliteit van dienstverlening. Maar tegelijk mogen we niet blind blijven voor de vraag om ook inzake kostenstructuur van de bedrijven competitief te blijven. Dat is natuurlijk een federale bevoegdheid, maar heeft ook Vlaamse implicaties. Milieukosten, energiekosten en de implementatie van Europese regelgeving vormen daarvan drie voorbeelden.

In het regeerakkoord staat daarom dat Vlaanderen de Europese regels letterlijk gaat implementeren, tenzij er maatschappelijke consensus is om meer te doen, zoals bijvoorbeeld voor volksgezondheid.

In datzelfde kader moet men ook het streven zien om het Vlaams Agentschap Ondernemen tegen 1 januari 2006 op het spoor te zetten. Dat is een belangrijke stap in de richting van het gewenste éénloketsysteem.

Vervolgens gaat de minister-president in op het onderzoeks- en ontwikkelingsbeleid. De regering streeft naar de invulling van de overheidsbijdrage van 1 procent aan de realisatie van de 3 procentnorm. Maar naast de budgettaire inspanning op zich, moet ook een stap gezet worden inzake de controle van de doelmatige aanwending van die middelen. Bundeling is wenselijk.

De minister-president deelt de zorg van sommigen om de evenwichtige verdeling van middelen over gemeenschaps- en gewestbevoegdheden goed in het oog te houden. Die laatste mogen niet onder druk komen in de context van de eengemaakte Vlaamse begroting. Men zal dat volgens de minister-president moeten oplossen met de recyclage van de valorisatie van opbrengsten binnen PMV en met realistische PPS- en andere constructies buiten de begroting. Maar men moet toch tegelijk vermijden dat door overconsumptie binnen gemeenschapsbevoegdheden – hoe belangrijk die menselijke zorgen ook zijn – de investeringen in gewestbevoegdheden in het gedrang komen. De spreker noemt beroepsopleiding, de wegen, het spoor, de havens en de industriezones.

Wat de werkgelegenheidsgraad betreft, zit Vlaanderen met een cumulatie van problemen bij oudere, jongere, kortgeschoolde en allochtone werknemers. Belangrijke inspanningen zijn nodig. Het werkgelegenheidsakkoord gaf al aanzetten maar de budgettaire enveloppe van 24 miljoen euro was onvoldoende.

En dan waren er nog de bedenkingen over de te hoge energie-intensiteit van de Vlaamse bedrijven. Daar is de minister-president het slechts gedeeltelijk mee eens. In ons land zit men nu eenmaal met een aantal sterk energiegedreven bedrijfsactiviteiten. Het kan niet de bedoeling zijn om bijvoorbeeld de toppositie van de Antwerpse scheikundige bedrijven kwijt te spelen. Wel moet zonder taboes de kaart worden getrokken van de verruiming van de energiebronnen. Het gaat daarbij niet alleen om windmolens. Een ander voorbeeld wordt gevormd door de investeringen in projecten voor biobrandstofinstallaties. Daarnaast erkent de minister-president dat er nog bijzonder veel werk aan de winkel is voor de vermindering van het energieverbruik in overheidsgebouwen en het gedrag van de burger. Het bedrijfsleven leverde al een veel grotere inspanning op dat vlak dan de huishoudens. De minister-president geeft nog het verplaatsingsgedrag en het stoken in scholen als voorbeelden. Hij herinnert er in dit verband aan dat de Vlaamse Regering onlangs het voorontwerp van energieprestatiedecreet goedkeurde. En dat is niet populair, want iedereen die een huis bouwt, krijgt er voortaan een extra last bij. De besparing wordt pas zichtbaar op lange termijn.

Ten aanzien van mevrouw Stevens erkent de minister-president dat nog een extra inspanning mogelijk is voor de toegankelijkheid van de arbeidsmarkt voor personen met een handicap.

De verslaggever, *De voorzitter,*

Jan LAURYS Trees MERCKX-VAN GOEY